

Valtioneuvoston selvitys EU komission tiedonannoista digitaalisen oikeuden DigitalJustice@2030-strategiasta ja eurooppalaisen oikeusalan koulutusstrategiasta vuosiksi 2025–2030

E 6/2026 vp

Euroopan komission tiedonannot, joita E-selvitys koskee

- Digitaalisen oikeuden DigitalJustice@2030-strategia - COM(2025) 802 final
- Eurooppalainen oikeusalan koulutusstrategia vuosiksi 2025-2030 – DigitalJustice@2030-strategiaa tukevan ympäristön luominen - COM(2025) 801 final

DigitalJustice@2030 -strategia

Strategiasta

- Määrittelee komission digitalisointia tukevat toimenpiteet vuosikymmenen loppuun
- Komissio näkee digitalisaation ja esimerkiksi tekoälyyn perustuvat ratkaisut mahdollistajana, joiden avulla voidaan mm.;
 - parantaa EU-alueen kilpailukykyä
 - edistää investointeja
 - parantaa oikeudellisten palvelujen ja oikeussuojan saatavuutta sekä tehostaa oikeuslaitosten toimintaa.
- Covid-pandemia osoitti, että digitalisaatio edistää oikeusjärjestelmien kriisin kestävyyttä
- Digitalisaation avulla voidaan edistää myös rikollisuuden torjuntaa EU-alueella.
- Toisaalta korostetaan, että digitaaliset välineet tulee ottaa käyttöön perusoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta kunnioittaen riskit halliten

Toimenpidealueet

- Parhaiden käytäntöjen ja teknisten ratkaisujen jakamisen tehostaminen (elävän hakemiston ja IT työkalupakin perustaminen)
- Rahoituksen tehostaminen ja yksinkertaistaminen
- Tekoälyn käytön edistäminen oikeusosalalla
- Oikeudellisen datan (lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö) jakamisen ja käytön laajentaminen ELI- ja ECLI-tunnisteiden avulla
- Videoneuvottelun käytön laajentaminen ja tehostaminen
- Rajat ylittävien siviili- ja kauppaoikeudellisten menettelyjen lisädigitalisointi (arviointi)

OIKEUSMINISTERIÖ — JUSTITIEMINISTERIET

Eurooppalaisen oikeusalan koulutusstrategia 2025-2030

Strategiasta

- Osana oikeuslaitoksen digitalisaatiota on tärkeää parantaa oikeusalan ammattilaisten digiosaamista, jotta digitalisaation suomat mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti riskit halliten
- Tämän vuoksi komissio antoi DigitalJustice@2030-strategian kanssa saman aikaisesti eurooppalaisen oikeusalan koulutusstrategian 2025–2030, jonka painopiste on digitalisaatiossa
- Suomen oikeuslaitoksessa hyödynnetään aktiivisesti eurooppalaisten koulutuksentarjoajien koulutuksia kansallisen oikeusalan koulutuksen lisänä

Toimenpidealueet

- Digitaidot ja tekoälylukutaito
- Digitaalista taloutta ja yhteiskuntaa sekä rajat ylittävän yhteistyön digivälineitä koskeva koulutus
- Tiedottaminen ja tiedon jakaminen digitalisaatiosta
- Perusoikeudet ja oikeusvaltioperiaate
- EU:n jatkuvat koulutustarpeet ja EU laajentuminen
- Rahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen

OIKEUSMINISTERIÖ — JUSTITIEMINISTERIET

Huomioita strategioista ja toimeenpanosta

- Toimeenpanossa tulee korostumaan aktiivinen yhteistyö ja vuoropuhelu komission ja jäsenvaltioiden välillä, sillä vain yhteen toimenpiteeseen tulee kytkeytymään lainsäädäntötoimenpide
- Komissio tulee asteittain käynnistämään toimenpiteitä vuoden 2026 alusta strategioiden toimeenpanemiseksi
 - Alkuun esimerkiksi digitaalisten ratkaisujen elävän hakemiston (Living repository) ja IT työkalupakin (IT toolbox) toteutus
- Uudet strategiat voidaan nähdä jatkumona tällä vuosikymmenellä tehdyille aiemmille EU oikeusalan oikeudellisen yhteistyön digitalisointia edistäneille toimille, joiden toimeenpano etenee näiden strategioiden rinnalla
 - Esimerkiksi eurooppalaisen hajautetun tietojärjestelmän asteittainen käyttöönotto rajat ylittävissä oikeudellisissa menettelyissä

OIKEUSMINISTERIÖ — JUSTITIIEMINISTERIET

E-kirjeessä esitetty kanta komission strategioihin

- Suomi suhtautuu positiivisesti oikeusalan digitalisaatioon, oikeudellisen yhteistyön digitalisointiin sekä parhaiden käytäntöjen jakamiseen
- Digitaalisilla välineillä voidaan parantaa oikeudellisten palveluiden saatavuutta sekä tehostaa oikeuslaitosten toimintaa
- On tärkeää, että tekoälyn ja uusien teknologioiden tuomat mahdollisuudet hyödynnetään täysimääräisesti samalla halliten niiden käyttöön kohdistuvat riskit
- Digitalisaatio edesauttaa oikeusvarmuutta, yhteiskunnan resilienssiä ja varautumista
- Suomi pitää perusteltuna, että oikeusalan rahoituksella edistetään rajat ylittävää oikeudellista yhteistyötä ja oikeudellisen yhteistyön digitalisoitumista
- Koulutusstrategian digitalisaatiota koskevat painotukset vastaavat toimintaympäristön muutosta
- Koulutuksella on olennainen rooli uusien digitaalisten välineiden tehokkaassa ja turvallisessa käytössä
- Suomi pitää tärkeänä, että oikeusalan osaamisen kehittämiseen kiinnitetään asianmukaista huomiota ja toimijoiden ammattitaidon kehittämistä tuetaan myös EU-tasolla

OIKEUSMINISTERIÖ — JUSTITIIEMINISTERIET